

ประกาศเทศบาลตำบลงคำ

เรื่อง ข้อกำหนดและวิธีการติดตั้งบ่อดักไขมันบำบัดน้ำเสียในอาคาร พ.ศ. ๒๕๖๓

ตามความในข้อ ๖ ของเทศบัญญัติเทศบาลตำบลงคำ เรื่อง การติดตั้งบ่อดักไขมันบำบัดน้ำเสียในอาคาร พ.ศ. ๒๕๖๓ กำหนดให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารที่มีการระบายน้ำทิ้งลงหรือไหลไปสู่แหล่งระบายน้ำ และยังไม่มีความหมายใดกำหนดมาตรการเกี่ยวกับการกำจัดน้ำมันและไขมันสำหรับอาคารประเภทนั้น ทำการติดตั้งบ่อดักไขมันตามมาตรฐานที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศกำหนดนั้น

เทศบาลตำบลงคำ จึงได้กำหนดมาตรฐานแบบบ่อดักไขมัน วิธีการก่อสร้างบ่อดักไขมัน และรายละเอียดบ่อดักไขมันบำบัดน้ำเสีย เพื่อให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารในเขตเทศบาลใช้ในการดำเนินการก่อสร้างและติดตั้ง ดังนี้

๑. รูปแบบบ่อดักไขมัน

บ่อดักไขมันสามารถสร้างได้หลายแบบ และมี ๓ รูปแบบตามความเหมาะสม โดยคิดจากปริมาณน้ำเสียที่เกิดจากครัว ห้องน้ำ ลานซักล้าง และสภาพของพื้นที่ที่จะทำการก่อสร้าง ดังนี้

๑.๑ บ่อดักไขมันแบบสำเร็จรูป การติดตั้งสำหรับใช้ในครัวเรือนที่พักอาศัยทั่วไป โดยเลือกขนาดปริมาตรตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน

๑.๒ บ่อดักไขมันแบบวางขอบซีเมนต์ การติดตั้งใช้งานเหมาะสมสำหรับบ้านเรือนทั่วไปและสถานประกอบการที่มีขนาดเล็ก เช่น ร้านอาหาร โดยประยุกต์ใช้วงขอบซีเมนต์สำเร็จรูปมาทำเป็นบ่อดักไขมันได้ การติดตั้งฝังไว้บนพื้นดินหรือใต้ดิน และกักเก็บน้ำเสียได้น้อย ๖ ชั่วโมง

๑.๓ บ่อดักไขมันแบบสร้างในที่ การติดตั้งใช้งานเหมาะสมสำหรับสถานที่ประกอบการขนาดใหญ่ เช่น ภัตตาคาร ศูนย์อาหาร โรงอาหาร และตลาด การติดตั้งโดยสร้างบ่อดักไขมันบนพื้นที่และสามารถกักเก็บน้ำเสียได้น้อย ๖ ชั่วโมง

๒. วิธีการก่อสร้างบ่อดักไขมัน

๒.๑ บ่อดักไขมันชนิดสำเร็จรูป อาจติดตั้งบนพื้นหรือฝังในพื้นสำหรับบ้านพักอาศัย ภายในแยกเป็นสองส่วน คือ ส่วนที่เป็นตะแกรงกรองเศษอาหาร และส่วนที่ดักไขมัน

๒.๑.๑ วัสดุและอุปกรณ์ในการก่อสร้าง ประกอบด้วย

- (๑) บ่อดักไขมันแบบสำเร็จรูปที่จำหน่ายตามร้านสุขภัณฑ์ท้องถิ่น
- (๒) ท่อพี.วี.ซี ขนาด ๒ นิ้ว หรือตามขนาดของท่อน้ำเข้าและออกจากบ่อดักไขมัน
- (๓) คีมตัดท่อ พี.วี.ซี หรือ ใบเลื่อยเหล็ก
- (๔) ข้องอ พี.วี.ซี. และข้อต่อตรง พี.วี.ซี ขนาด ตามที่ระบุในข้อ (๒)

๒.๑.๒ วิธีการก่อสร้าง

(๑) วางบ่อดักไขมันสำเร็จรูป ในบริเวณที่อยู่ใกล้อ่างล้างจาน และพื้นที่ความราบเรียบเสมอกัน หรืออาจฝังลงพื้นโดยให้ระดับท่อเข้าของบ่อดักไขมันอยู่ต่ำกว่าระดับสื่อน้ำอ่างล้างจานและท่อน้ำออกอยู่สูงกว่าระดับพื้น

(๒) วัดระยะท่อ พี.วี.ซี.จากท่อน้ำทิ้งที่ต่อจากสื่อน้ำอ่างล้างจานถึงตำแหน่งท่อน้ำเข้าบ่อดักไขมันสำเร็จรูป และวัดระยะท่อ พี.วี.ซี.จากท่อน้ำออกของบ่อดักไขมันจนถึงท่อระบายน้ำสาธารณะ หรือคูคลองตามธรรมชาติ

(๓) ตัดท่อ พี.วี.ซี.ทั้งสองช่วงตามขนาดที่วัดในข้อ (๒) ด้วยคีมตัดท่อหรือใบเลื่อยเหล็ก

(๔) ต่อท่อ พี.วี.ซี. จากอ่างล้างจานเข้ากับท่อน้ำเข้าบ่อดักไขมันด้วยข้อต่อ พี.วี.ซี. จากนั้นต่อท่อน้ำทิ้งบ่อดักไขมันด้วยข้อต่อตรง พี.วี.ซี. ลงสู่ท่อระบายน้ำสาธารณะ คู คลองธรรมชาติ อาจทาด้วยน้ำยาประสานท่อ และยึดท่อด้วยสายรัดกับพื้นหรือผนัง

๒.๒ บ่อดักไขมันแบบติดตั้งในที่แบบวงขอบซีเมนต์ สำหรับบ้านพักอาศัยและสถานประกอบการขนาดเล็ก

๒.๒.๑ วัสดุและอุปกรณ์ในการก่อสร้าง

(๑) ปูนซีเมนต์ปอร์ตแลนด์

(๒) ทรายหยาบและทรายละเอียด

(๓) เหล็กเส้นกลม RB ขนาด ๑ ๙ มิลลิเมตร

(๔) วงขอบซีเมนต์สำเร็จรูป มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง

ขนาด ๐.๘๐ เมตร สูง ๐.๓๐ - ๐.๔๐ เมตร

ขนาด ๑.๐๐ เมตร สูง ๐.๓๕ - ๐.๔๐ เมตร

ขนาด ๐.๘๐ เมตร สูง ๐.๔๐ - ๐.๔๕ เมตร

(๕) ท่อพี.วี.ซี. ขึ้น ๘.๕ ท่อน้ำเข้า ขนาด ๑ ๗๕ มิลลิเมตร หรือใหญ่กว่าท่อน้ำออก ขนาด ๑ ๑๐๐ มิลลิเมตร หรือใหญ่กว่า (ผลิตตามมาตรฐาน มอก. ๑๗-๒๕๓๒)

๒.๒.๒ วิธีการก่อสร้าง

(๑) ขุดหลุมลึกลงไป โดยระดับท่อน้ำที่ออกจากแหล่งน้ำเสียเข้ามาท่อน้ำเข้าบ่อดักไขมัน โดยขุดหลุมให้มีเส้นผ่าศูนย์กลางของหลุมใหญ่กว่าขนาดของวงขอบซีเมนต์สำเร็จรูปประมาณ ๕๐ เซนติเมตร โดยรอบหรือพอสมควร เมื่อขุดได้ระดับแล้วให้ดูว่าดินก้นหลุมมีความแน่นพอที่จะรับน้ำหนักบ่อได้หรือไม่ เมื่อพิจารณาแล้วให้ดำเนินการดังนี้

กรณีดินมีความแข็งแรงและแน่นพอที่รับน้ำหนักได้ ให้ทำการใส่ทรายหยาบก้นหลุมอัดแน่น ความหนาประมาณ ๑๐ เซนติเมตร ได้เลย

กรณีดินมีความอ่อนนุ่มหรือเป็นดินเหนียว ให้ทำการตอกเสาเข็มไม้ขนาด ๑ ๔ - ๘ นิ้ว ยาว ๓.๐๐ - ๖.๐๐ เมตร แล้วใส่ทรายรองพื้นอัดแน่น ความหนา ๑๐ เซนติเมตร ให้หัวเสาเข็มพื้นทรายรองพื้นขึ้นมาประมาณ ๒ - ๓ เซนติเมตร

(๒) ผูกเหล็กเส้นกลมขนาด ๑ ๙ มิลลิเมตร เป็นตะแกรงวงกลม ระยะห่าง ๒๐ x ๒๐ เซนติเมตร

(๓) เทคอนกรีตอัตราส่วน ๑:๒:๔ หนา ๑๐ เซนติเมตร โดยให้เนื้อคอนกรีตหุ้มท่อหัวเสาเข็มประมาณ ๒-๓ เซนติเมตร

(๔) นำวงขอบซีเมนต์สำเร็จรูปมาวางที่คอนกรีตกันหลุมที่เตรียมไว้โดยถ่างขอบซีเมนต์เป็นแบบปิดกันก็ให้วางได้เลย แต่ถ้าเป็นวงขอบซีเมนต์ธรรมดาเมื่อวางแล้วให้ทำการยาแนวด้วยปูนทรายที่กันวงขอบซีเมนต์เพื่อป้องกันรั่วซึม จากนั้นเอาวงขอบซีเมนต์วางซ้อนทับตามจำนวนที่ได้กำหนดไว้แล้วยาแนวรอบ โดยอัตราส่วนผสมปูนทรายยาแนว ปูน:ทราย เท่ากับ ๑:๑ พร้อมทั้งทำการเจาะต่อต่อระบายน้ำ กลบฝังดินโดยรอบตัวบ่อให้แน่นแล้วปิดด้วยฝาปูน

(๕) การต่อน้ำเข้าและน้ำออกจากบ่อดักไขมัน ให้ทำการต่อน้ำทั้งที่ออกจากจุดปรุงอาหารหรือจากจุดล้างจานหรือภาชนะอื่นๆที่มีไขมันเกาะติด โดยใช้ท่อ พี.วี.ซี. ชั้น ๘.๕ ขนาดขึ้นอยู่กับการออกแบบหรือความเหมาะสมแต่ขนาดของท่อต้องไม่เล็กกว่าท่อเดิมที่ออกมา ส่วนน้ำทิ้งใช้ท่อพี.วี.ซี. ชั้น ๘.๕ หรือใหญ่กว่า โดยให้ต่อน้ำที่ออกจากบ่อดักไขมันไปลงแหล่งน้ำสาธารณะหรือรางน้ำ คู คลอง ตามพื้นที่นั้นๆ โดยไม่ให้ปากท่อที่ออกจมอยู่ในน้ำเพื่อให้มีการระบายออกจากตัวบ่อดักไขมันได้ดี

๒.๓ บ่อดักไขมันแบบสร้างในที่ สำหรับสถานประกอบการขนาดใหญ่

๒.๓.๑ วัสดุและอุปกรณ์ในการก่อสร้าง

- (๑) ปูนซีเมนต์ปอร์ตแลนด์
- (๒) ทรายหยาบ
- (๓) เหล็กเส้นกลม RB ขนาด $\varnothing$ ๙ มิลลิเมตร
- (๔) ท่อ พี.วี.ซี. ชั้น ๘.๕ ท่อน้ำเข้าขนาด $\varnothing$ ๗๕ มิลลิเมตร หรือใหญ่กว่าท่อ น้ำออกขนาด $\varnothing$ ๑๐๐ มิลลิเมตร หรือใหญ่กว่า (ผลิตตามมาตรฐาน มอก.๑๗-๒๕๓๒)

๒.๓.๒ วิธีการก่อสร้าง

(๑) ขุดหลุมลึกลงไป โดยระดับท่อน้ำที่ออกจากแหล่งน้ำเสียมาเข้าท่อน้ำเข้าบ่อดักไขมัน โดยขุดให้มีความกว้างโดยรอบขนาดของบ่อกอนกรีตเสริมเหล็ก ประมาณ ๐.๘๐ - ๑.๐๐ เมตร หรือตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่ เมื่อขุดได้ระดับความเหมาะสมของสภาพพื้นที่แล้วให้ดูว่าดินกันหลุมมีความหนาแน่นพอที่จะรับน้ำหนักบ่อดักไขมันคอนกรีตเสริมเหล็กได้หรือไม่ เมื่อพิจารณาแล้วให้ดำเนินการดังนี้

กรณีดินมีความแข็งแรงและแน่นพอที่รับน้ำหนักได้ ให้ทำการใส่ทรายหยาบกันหลุมบดอัดแน่น ความหนาประมาณ ๑๐ เซนติเมตร ได้เลย

กรณีดินมีความอ่อนนุ่มหรือเป็นดินเหนียว ให้ทำการตอกเสาเข็ม (ขนาดของเสาเข็มให้ปฏิบัติตามหลักทางด้านวิศวกรรมโยธา) แล้วใส่ทรายรองพื้นอัดแน่น ความหนา ๑๐ เซนติเมตร ให้หัวเสาเข็มพื้นทรายรองพื้นขึ้นมาประมาณ ๒ - ๓ เซนติเมตร

(๒) ผูกเหล็กเส้นกลมขนาด $\varnothing$ ๙ มิลลิเมตร เพื่อทำฐานและโครงสร้างของตัวบ่อดักไขมัน

(๓) เทคอนกรีตอัตราส่วน ๑:๒:๔ ที่ฐานพื้นบ่อดักไขมันก่อนโดยให้เนื้อคอนกรีตหุ้มท่อหัวเสาเข็มประมาณ ๒-๓ เซนติเมตร

(๔) ประกอบแบบโดยใช้ไม้แบบที่มีผิวเรียบไม่บิดงอ แล้วยึดค้ำยันแบบให้แน่นหนา ป้องกันไม่ให้ไม้แบบระเบิดหรือโก่งงอเสียรูป จากนั้นนำน้ำสะอาดรดไม้แบบให้ทั่วจึงทำการเทคอนกรีตอัตราส่วน ๑:๒:๔ ลงไปในไม้แบบโครงสร้าง แล้วกระทุ้งคอนกรีตไปด้วยเพื่อไม่ให้เกิดฟองอากาศ เพราะจะมีการรั่วซึมได้

(๕) การถอดไม้แบบ ให้ทำการถอดไม้แบบหลังจากเทคอนกรีตแล้วประมาณ ๓ - ๕ วัน แล้วให้ตรวจสอบว่ามีรอยร้าวซึมหรือไม่ ถ้ามีให้ทำการอุดทันที

(๖) การต่อน้ำเข้าและน้ำออกจากบ่อตกไขมัน ให้ทำการต่อน้ำทิ้งที่ออกจากจุดปรุงอาหารหรือจากจุดล้างจานหรือภาชนะอื่นๆ แต่ต้องไม่มีขนาดเล็กกว่าของเดิมที่ออกมา ส่วนน้ำทิ้งให้ต่อน้ำทิ้งที่ออกจากบ่อตกไขมันไปลงแหล่งระบายน้ำสาธารณะหรือรางน้ำ คู คลอง ตามพื้นที่นั้นๆ โดยไม่ให้ปากท่อที่ออกจมอยู่ในน้ำเพื่อให้มีการระบายน้ำทิ้งที่ออกจากบ่อตกไขมันได้ดี

๓. รายละเอียดบ่อตกไขมันเพื่อบำบัดน้ำเสีย

บ่อตกไขมันเป็นอุปกรณ์สำหรับแยกไขมันไม่ให้ไหลปนไปกับน้ำทิ้ง และช่วยดักเศษอาหารด้วยในตัว โดยตัวบ่อแบ่งได้ ๒ ส่วน ซึ่งเชื่อมต่อกัน ส่วนที่ ๑ จะมีตะแกรงดักขยะซึ่งใช้ในการดักเศษอาหาร ตะแกรงนี้สามารถแยกออกมาได้ เพื่อให้สามารถนำเศษอาหารออกไปทิ้งและทำความสะอาดได้ ส่วนน้ำจะไหลผ่านตะแกรงลอดแผ่นกันเข้าส่วนที่ ๒ ซึ่งจะทำหน้าที่ตกไขมัน คือจะขังน้ำเสียไว้ระยะหนึ่ง เพื่อให้ไขมันและน้ำมันที่ปะปนอยู่ในน้ำลอยขึ้นมาบนผิวน้ำ ซึ่งเมื่อสะสมจนมีปริมาณมากก็สามารถตักออกไปทิ้งได้ ส่วนน้ำที่ถูกแยกเอาไขมันออกก็จะไหลออกทางช่องระบายน้ำต่อไป

๔. การใช้งานและการดูแลรักษา

๔.๑ ต้องติดตั้งตะแกรงดักขยะก่อนเข้าบ่อตกไขมัน

๔.๒ ต้องไม่เทลงหรือเทงผลักให้เศษขยะไหลผ่านตะแกรงเข้าไปในบ่อตกไขมัน

๔.๓ ต้องไม่นำตะแกรงดักขยะออกไม่ว่าจะชั่วคราวหรือถาวร

๔.๔ ต้องหมั่นโกยเศษขยะที่ติดกรงไว้ด้านหน้าตะแกรงออกสม่ำเสมอ

๔.๕ ห้ามนำน้ำจากส่วนอื่นๆ เช่น น้ำล้างมือ น้ำอาบ น้ำซัก น้ำฝน ฯลฯ เข้ามาในบ่อตกไขมัน

๔.๖ ต้องหมั่นตักไขมันออกจากบ่อตกไขมันอย่างน้อยทุกสัปดาห์ นำไขมันที่ตักได้ใส่ภาชนะปิดมิดชิดและรวมไปกับขยะมูลฝอย เพื่อให้สามารถนำไปกำจัดต่อไป

๔.๗ ต้องหมั่นตรวจดูท่อระบายน้ำที่รับน้ำจากบ่อตกไขมัน หากมีไขมันอยู่เป็นก้อนหรือคราบ ต้องทำตามข้อ ๖ ถูขึ้นมากกว่าเดิม

ทั้งนี้ ผู้สนใจสามารถติดต่อขอรับแบบแปลนการก่อสร้าง และสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ กองช่าง เทศบาลตำบลดงคำ ในวันและเวลาราชการโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๓

(ลงนาม)

(นายสัญญา หลวงใน)

นายกเทศมนตรีตำบลดงคำ